

Studieförbundens ekonomi

2007

Folkbildningsrådet

Inledning

Folkbildningsrådet har sedan 2005 sammanställt uppgifter om studieförbundens samlade ekonomi på samtliga organisationsnivåer – förbund, region/distrikt och lokalavdelningsnivå.

Sammanställningen svarar upp mot Folkbildningsrådets behov av att följa den ekonomiska utvecklingen inom studieförbunden och för att kunna fullgöra åiterrapporteringen till regering och riksdag. SCB använder dessutom uppgifterna vid redovisningen av utbildningskostnaderna för olika utbildningsanordnare.

I tabeller redovisas det bearbetade insamlingsmaterialet. Tabellerna ger information om:

- resultat från all verksamhet i studieförbunden på samtliga nivåer
- resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på samtliga nivåer
- resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på lokal nivå
- resultat från annan verksamhet på lokal nivå
- lokalavdelningarnas samlade resultat
- övergripande sammanställning av personal inklusive cirkelledare

Innehåll

Inledning	2
Sammanfattning	4
Genomförande	6
Resultat från all verksamhet på samtliga nivåer	7
Resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på samtliga nivåer	8
Resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på lokal nivå	10
Resultat från annan verksamhet på lokal nivå	12
Lokalavdelningarnas samlade resultat	14
Personal inklusive cirkelledare	15

Sammanfattning

- Studieförbundens totala omsättning uppgick till 4,4 miljarder kronor.
- Därav var omsättning för folkbildningsverksamheten 3,6 miljarder kronor
- Bidragsdelen för folkbildningsverksamheten var 2,4 miljarder kronor, varav statsbidraget var 1,5 miljarder kronor (43 % av omsättningen)
- Deltagar- och försäljningsintäkternas del av omsättningen på lokal nivå är 26 %
- Studieförbundens totala kostnader uppgick till 4,3 miljarder
- Därav var kostnaderna för folkbildningsverksamheten 3,5 miljarder kronor, varav den lokala nivån svarade för 2,9 miljarder kronor.
- Personalkostnaderna för folkbildningsverksamheten är 1,9 miljarder (53 % av kostnaderna)
- Det egna kapitalet på central och regional nivå för folkbildningsverksamheten är 451 miljoner
- Sju av studieförbunden redovisar ett överskott för folkbildningsverksamheten och ett redovisar ett underskott för sin verksamhet.
- 1/3 av studieförbundens lokala enheter redovisade underskott som resultat av verksamheten
- Antalet cirkelledare är ca 113 000 varav 65 % inte är arvoderade

Jämförelser för åren 2005-2007:

	2005	2006	2007
Totala intäkter alla nivåer	4 081 141	4 126 543	4 428 096
- varav folkbildningsverksamheten	3 417 893	3 382 357	3 605 562
- varav annan verksamhet	663 248	744 186	822 534
Totala kostnader alla nivåer	4 022 124	4 112 571	4 319 649
- varav folkbildningsverksamheten	3 367 639	3 334 383	3 528 249
- varav annan verksamhet	654 485	778 188	791 400
Totalt bidrag		2 135 383	2 387 796
- varav statsbidrag	1 267 036	1 295 410	1 550 204

Genomförande

Uppgifterna avseende den lokala nivån och regioner/distrikt är insamlade genom enkät via e-post till förbundens ekonomihandläggare. Enkäten har haft samma utformning som vid insamlingarna 2005 och 2006. För den lokala nivån är redovisningen uppdelad på verksamhetsområdena ”folkbildningsverksamhet” och ”annan verksamhet” (= ej statsbidragsberättigad). För region/distrikten presenteras en koncentrerad sammanställning av ekonomin för de tre studieförbund som har treledsorganisation (ABF, Sfr och SV).

Uppgifterna avseende förbunds nivån är tagna ur Studieförbundens centrala Årsredovisningar för 2007.

Det enskilda studieförbundets uppgifter presenteras inte. Presentationen innehåller endast sammanfattande tabeller över samtliga studieförbund.

Det är komplicerat att göra jämförelser studieförbunden emellan av flera skäl. Studieförbundens organisationsstrukturer ser olika ut och flera har under senare år genomgått stora strukturella förändringar.

Arbetsfördelningen mellan förbundens organisationsled varierar liksom

kostnadsfördelningen på olika nivåer. Studieförbund med tvåledsorganisation redovisar oftast alla kostnader och intäkter på lokalavdelningsnivå, vilket försvårar jämförelsen med de tre förbund som har en treledsorganisation.

Antalet juridiska personer inom de åtta studieförbunden uppgick 2007 till 412 st (år 2006 441), varav 368 st på lokal nivå (år 2006 397), 36 st på regional nivå och 8 st på central nivå. Totalt har en minskning skett med 29 st, samtliga på lokal nivå.

På förbunds nivå har kostnader och intäkter reducerats för de förbund som bruttoredovisar det erhållna statsbidrag från Folkbildningsrådet med motsvarande transfererat statsbidrag till lokal nivå. Alla redovisade belopp i tabellerna är i tusental kr (tkr).

Resultat från all verksamhet på samtliga nivåer

	Alla nivåer	Lokal nivå	Region	Förbund
Intäkter*	4 428 096	3 746 660	176 262	505 174
Kostnader inkl avskrivningar**	4 319 949	3 645 956	176 828	498 145
Resultat efter finans o dispositioner	141 562	118 202	1 152	22 208
Ackumulerat kapital inkl fonder	453 280		162 472	290 808
*varav				
Bidrag (stat, kom, landsting, övr.)		2 271 678		
** varav				
Personalkostnader	2 315 885	2 047 920	86 877	181 088

I tabellen redovisas all den verksamhet som ingår i studieförbundens juridiska personer på samtliga nivåer. På förbunds nivå ingår koncernredovisade resultat.

Studieförbundens totala intäkter uppgick till 4 428 mnkr (år 2006 4 127 mnkr). Av dessa var intäkterna på lokal nivå 3 747 mnkr (år 2006 3 536 mnkr), för regioner och distrikt i de tre förbund som inte ingår på avdelningsnivå 176 mnkr (år 2006 178 mnkr) och på Förbunds nivå 505 mnkr (år 2006 413 mnkr).

Bidragen från stat, kommun, landsting/regioner och övriga bidrag utgjorde 2 272 mnkr eller 51 procent av de totala intäkterna (2 075 mnkr eller 50 procent år 2006).

Av de totala intäkterna på lokal nivå utgjorde intäkterna av den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten 67 procent eller 2 980 mnkr (år 2006 69 procent och 2 831 mnkr). Övrig verksamhet i de lokala avdelningarna, främst uppdragsutbildning, utgjorde 17 procent eller 766 mnkr (år 2006 17 procent och 705 mnkr).

Utöver denna verksamhet bedriver studieförbunden, som majoritetsägare, en inte obetydlig verksamhet i bolag, stiftelser och andra institutioner. Denna verksamhet beräknas ha en betydande omsättning.

Resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på samtliga nivåer

	Alla nivåer	Lokal nivå	Region	Förbund
Intäkter*	3 605 562	2 980 198	176 262	449 102
Kostnader inkl avskrivningar**	3 528 249	2 909 298	176 828	442 123
Resultat efter finans o dispositioner	116 105	94 241	1 152	20 712
Akkumulerat kapital inkl fonder	451 094		162 472	288 622
*varav				
Statsbidrag	1 550 204	1 322 596		
Landstingsbidrag	249 243	126 710	122 533	
Kommunbidrag	382 913	382 913		
Övriga bidrag	205 436	205 436		
Summa bidrag	2 387 796	2 037 655		
**varav				
Personalkostnader	1 865 885	1 597 920	86 877	181 088

Tabellen är underlag för de uppgifter som SCB publicerar årligen sin sammanställning av "Kostnader för utbildningsväsendet för samtliga utbildningsformer" under rubriken Studieförbunden. Samtliga organisationsnivåer ingår i underlaget. Beträffande den regionala nivån går det inte att utesluta att det kan finnas med uppdragsverksamhet eftersom detta inte är kartlagt.

Budgetåret 2007 erhöll de åtta studieförbund som ingår i redovisningen i statsbidrag från Folkbildningsrådet 1 550 mnkr (varav 185 mnkr i förstärkningsbidrag). Motsvarande summa för år 2006 var 1 295 mnkr. Vid en genomgång av de centrala studieförbundens årsredovisningar har alla förbund redovisat erhållet anslag. Sju förbund anger exakt belopp och ett har mindre avvikelser. Förbundens transfereringar av bidrag till lokalavdelningarna visas hos tre förbund direkt i Resultaträkningen och för övriga förbund i noter.

Vid en jämförelse mellan det bidrag som utbetalts från Folkbildningsrådet och det statsbidrag som

lokalavdelningarna har redovisat som intäkt finns det stora variationer mellan förbunden. Som mest har lokalavdelningarna 100 % av bidraget som sin intäkt och som lägst är 71 % av bidraget och i genomsnitt är det 83 %. Detta innebär att det förekommer ett antal interna transaktioner mellan respektive förbund och dess avdelningar. Det innebär i sin tur att det inte går att relatera statsbidragen till kostnaderna för folkbildningsverksamhet på lokal nivå.

Landstingens bidrag uppgår till sammanlagt 249 mnkr (år 2006 239 mnkr). Av denna summa redovisas 127 mnkr (år 2006 112 mnkr) på lokal nivå av sju förbund, varav fem saknar regional nivå och således redovisar hela sitt landstingsbidrag på lokal nivå. Två förbund redovisar endast en del på lokal nivå och resten på regional nivå. Endast ett förbund redovisar hela landstingsbidraget på regional nivå.

Kommunernas bidrag uppgår till 383 mnkr (år 2006 373 mnkr).

Uppgifter om eget kapital inklusive fonder föreligger i denna redovisning endast för de centrala förbunden och regional nivå som tillsammans inom den bidragsberättigade

folkbildningsverksamheten förfogar över 451 mnkr (år 2006 347 mnkr).

Resultat från bidragsberättigad folkbildningsverksamhet på lokal nivå

Bidragsberättigad folkbildning, lokalavdelningar	2 006	2 007
Tkr		
INTÄKTER		
Deltagar- o försäljningsintäkter	724 656	715 042
Statsbidrag	1 138 867	1 322 596
Kommunbidrag	372 575	382 913
Övriga bidrag*	340 788	332 146
Övriga intäkter	253 760	227 502
Summa intäkter	2 830 646	2 980 198
* varav landstingsbidrag	112 117	126 710
KOSTNADER		
Material o externa verksamhetstjänster	317 726	338 772
Lokal, Inv, Fastigh	370 490	399 165
Förbrukningsinventarier, reparationer och frakt	48 178	45 238
Resekostnader	20 078	20 316
Marknadsföring	86 919	103 801
Kontorskostnader o övriga externa tjänster	306 351	309 136
Övriga externa kostnader	52 616	48 206
Personalkostnader	1 533 616	1 597 920
Poster av engångskaraktär	334	5 824
Summa driftskostnader	2 736 308	2 868 380
Avskrivningar enl plan	38 472	41 160
Kostnader inkl avskrivningar	2 774 781	2 909 539
VERKSAMHETSRESULTAT	55 865	70 659
Finansiella intäkter o kostnader		
Intäktsränta	20 135	29 817
Kostnadsränta	4 558	5 943
Resultat före bokslutsdisp	71 442	94 532
Bokslutsdispositioner	686	4 616
RESULTAT	72 128	93 998

Sju av studieförbunden redovisar sammantaget ett överskott för folkbildningsverksamheten (år 2006

sex) på lokal nivå och ett redovisar ett underskott för sin verksamhet.

Deltagar- och försäljningsintäkternas andel av intäkter på lokal nivå uppgår för alla studieförbund till i snitt 24 procent. Fyra studieförbund ligger under 20 procent medan två studieförbund har ca 40 procent eller mera.

Statsbidragets andel av intäkterna är i genomsnitt 44 procent med variationer från 26 till 54 procent.

Kommunbidragets andel av intäkterna är i genomsnitt 13 procent med variationer från 8 till 16 procent.

Övriga bidrags andel av intäkterna är i genomsnitt 11 procent med variationer från 8 till 19 procent.

Personalkostnaderna dominerar på kostnadssidan och uppgår i genomsnitt till 55 procent av de totala kostnaderna med variationer från 48 till 64 procent.

Resultat från annan verksamhet på lokal nivå

Annan verksamhet, lokalavdelningar	2 006	2 007
Tkr		
INTÄKTER		
Deltagar- o försäljningintäkter	411 919	425 125
Statsbidrag	43 162	29 520
Kommunbidrag	76 335	91 202
Övriga bidrag*	103 666	113 302
Övriga intäkter	70 125	107 315
Summa intäkter	705 207	766 463
*varav landstingsbidrag	0	0
 KOSTNADER		
Material o externa verksamhetstjänster	54 501	71 513
Lokal, Inv, Fastigh	93 465	91 490
Förbrukningsinventarier, reparationer och frakt	11 301	13 041
Resekostnader	2 487	10 601
Marknadsföring	21 238	26 837
Kontorskostnader o övriga externa tjänster	34 937	43 353
Övriga externa kostnader	57 355	13 192
Personalkostnader	449 614	449 999
Poster av engångskaraktär	876	2 270
Summa driftskostnader	725 775	722 296
Avskrivningar enl plan	17 399	14 362
Kostnader inkl avskrivningar	743 174	736 658
VERKSAMHETSRESULTAT	-37 968	29 805
 Finansiella intäkter o kostnader		
Intäktsränta	1 332	1 034
Kostnadsränta	3 685	3 832
Resultat före bokslutsdisp	-40 321	27 006
Bokslutsdispositioner	0	594
RESULTAT	-40 321	26 412

Utöver den statsbidragsberättigade verksamheten med studiecirklar, kulturprogram och övrig gruppverksamhet, bedriver studieförbunden även annan utbildningsverksamhet. Det sker som uppdragsverksamhet och som huvudmän för olika skolor och institut. Denna verksamhet bedrivs dels genom de lokala enheterna (som redovisas i ovanstående tabell) och dels i vissa fall via bolag och stiftelser utanför studieförbundens egna juridiska personer.

Annan verksamhet på lokal nivå, utöver folkbildningsverksamheten, hade 2007 en omsättning på 766 mnkr vilket är 20 procent av lokalavdelningarnas totala omsättning. Det är stora skillnader mellan studieförbunden, från som lägst 4 procent till som högst 54 procent av den totala verksamheten (sex av studieförbunden har lägre än 20 %).

Fyra av studieförbunden redovisar sammantaget ett överskott från annan verksamhet (år 2006 sju).

Lokalavdelningarnas samlade resultat

Lokalavdelningar Resultat tkr

	2006	2007
Avd med negativt (före finansiellt och dispositioner)	-76 862	-50 497
Avd med positivt (före finansiellt och dispositioner)	94 709	151 728
Summa tkr	17 847	101 231

Avd med negativt (efter finansiellt och dispositioner)	-71 190	-52 259
Avd med positivt (efter finansiellt och dispositioner)	99 100	168 448
Summa tkr	27 910	116 189

Antal avdelningar

Avd med negativt (före finansiellt och dispositioner)	198	134
Avd med positivt (före finansiellt och dispositioner)	199	234
Summa avdelningar	397	368

Avd med negativt (efter finansiellt och dispositioner)	165	88
Avd med positivt (efter finansiellt och dispositioner)	232	280
Summa avdelningar	397	368

I redovisningsunderlaget för avdelningarnas verksamhet 2007 ingår 368 enheter. Av tabellen framgår att 134 av avdelningarna gick med underskott före finansiella kostnader och intäkter samt före bokslutsdispositioner medan 234 avdelningar redovisade överskott.

Resultaten förbättrades efter finansiella kostnader och intäkter samt bokslutsdispositioner till att 88

avdelningar redovisade ett sammanlagt underskott med 52 mnkr (år 2006 71 mnkr) och 280 avdelningar redovisade ett överskott med 168 mnkr (år 2006 99 mnkr).

Det sammanlagda nettoresultatet uppgår till 116 mnkr (år 2006 28 mnkr).

Personal inklusive cirkelledare

	2006	2007
Cirkelledare	110 890	112 756
- varav ej arvoderade	62 492	72 979
- varav arvoderade	47 939	39 253
- varav tillsvidareanställda	459	524
Personal – ej cirkelledare	3 748	4 155

Antalet cirkelledare har varit ca 113 000 (år 2006 ca 111 000). Av dessa var drygt 520 tillsvidareanställda. Cirka 73 000 av cirkelledarna genomför sitt uppdrag utan arvode (ca 65 %), men med stora skillnader mellan förbunden från som högst 90 procent till som lägst 30 procent av cirkelledarna.

Antalet anställda, som inte är cirkelledare, uppgick sammanlagt på alla nivåer snitt till 4 155 (år 2006 3 750).

Studieförbundens totala personalkostnader för den bidragsberättigade folkbildningsverksamheten uppgick till 1 866 mnkr (år 2006 1 763 mnkr) varav personalkostnaderna på den lokala nivån utgör 1 598 mnkr (86 %).

Folkbildningsrådet

Box 730, 101 34 Stockholm

Tel: 08-412 48 00, fax: 08-21 88 28

fbr@folkbildning.se

www.folkbildning.se